

ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ
СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ
ГРАДА БЕОГРАДА

ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ

ГРАДА БЕОГРАДА
Бр: 62-749/2024
09.01. 2025 год.
БЕОГРАД
Калемегдан Горњи град 14

УРБАНИСТИЧКИ ЗАВОД БЕОГРАДА

Булевар деспота Стефана 56
Београд

веза са: 350-1453/24
од 16.12.2024.

Предмет: Услови заштите културног наслеђа за отворени, међународни, анкетни, једностепени, анонимни конкурс за урбанистичко – архитектонско решење дела Савског трга у залеђу зграде старе Железничке станице у Београду

Вашим дописом упућеним Заводу за заштиту споменика културе града Београда, дана 19.12.2024. године, заведеним под бр. 62-749/2024 обратили сте се са захтевом за израду Конкурских услова за потребе расписивања отвореног, међународног, анкетног, једностепеног, анонимног конкурса за урбанистичко – архитектонско решење дела Савског трга у залеђу зграде старе Железничке станице у Београду, чији је покретач „Београд на води“ д.о.о. из Београда, Ул. Карађорђева бр. 48.

Предметни простор није утврђен за културно добро, не налази се у оквиру просторно културно-историјске целине, не ужива статус добра под претходном заштитом и не налази се у оквиру претходно заштићене целине. Међутим, у питању је веома осетљива локација, с обзиром на то да је у питању залеђе културног добра од великог значаја за Републику Србију, Железничке станице (Одлука, „Сл. гласник СРС“ бр.28/83), која представља сведочанство техничког и архитектонског развоја Србије у последњим деценијама XIX века.

Конкурсним урбанистичко – архитектонским решењем дела Савског трга у залеђу зграде старе Железничке станице у Београду (будући Историјски музеј Србије) треба афирмисати урбани континуитет локације и омогућити интегративну заштиту културног наслеђа, али и управљање њиме као генератором, не само културног и туристичког, већ и ширег економског развоја. Културно наслеђе треба третирати као ресурс, извор идентификације и културни капитал који представља један од темељних елемената просторног и урбаног развоја и уређења. Значај објекта Железничке станице у Београду, његове историјске, архитектонске, урбанистичке, стилске и естетске карактеристике, као и његова просторна диспозиција и препознатљиве визуелне доминанте у менталној мапи града треба узети за полазну тачку у одређивању будућег карактера простора и обима интервенција.

Поштујући историјски контекст локације, као и непосредно окружење, све интервенције треба пажљиво анализирати у циљу добијања што квалитетнијег решења које би унапредило ликовне и функционалне карактеристике амбијента. Конкурсно решење мора

бити у духу савремених тенденција у архитектури, пројектовању и уређењу јавних градских простора, без подражавања историјских стилова, како у естетском, тако и у организационом погледу, а које ће на макро и микро плану истаћи све карактеристике Савског трга.

Имајући у виду да карактер предметног простора дефинише споменик културе са једне и саобраћајница са друге стране, посебну пажњу треба базирати на правцима пешачких комуникација, односно пешачких токова, који у предлогу решења морају бити јасни, логични и доступни свим категоријама корисника (особе са инвалидитетом, старе особе, особе са колицима и малом децом). Организација Савског трга у залеђу зграде Железничке станице Београд треба да омогући усмеравање визура у постојећи градитељски фонд, на начин да токови кретања и путање не буду угрожене.

У циљу чувања, одржања и презентације споменичких вредности објекта, нову изградњу планирати тако да ни на који начин не угрози споменик културе, његово сагледавање, функцију, стабилност и др.

Обавезно је репрезентативно уређење и опремање јавног простора трга којим је, кроз материјализацију, обликовање зеленила, декоративно осветљење, уношење различитих примерених садржаја и друге елементе дизајна могуће визуелно повезати изграђену структуру са отвореним простором.

Партерно уређење простора планирати у складу са примарном наменом и функцијом предметне локације. Могуће интервенције у оквиру партерног уређења локације су озелењавање, поплочавање и опремање елементима урбаног мобилијара са циљем оплемењивања простора, као и прилагођавање приступа особама са инвалидитетом и отежаним кретањем.

Квалитет и врста материјализације у елементима поплочавања, ниског ограђивања и др. треба да искажу значај и репрезентативност простора, и сходно томе потребно је предвидети трајне, квалитетне материјале, високозанатске обраде, који у корелацији са зеленилом утичу на обликовање отворених простора.

Елементи урбаног дизајна морају бити инкорпорирани у партерно уређење, а њихово решење дизајнерски и истанчано решено савременим ауторским рукописом (клупе, жардињере, канделабри, корпе за отпатке, инфо табле и сл.).

Пажљиво планирати увођење зеленила, са посебним акцентом на његову позицију, врсту и квалитет, водећи рачуна о очувању визура на објекта Железничке станице Београд и његове сагледивости из приступних праваца.

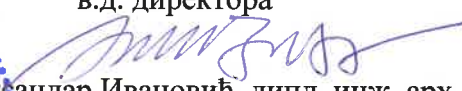
Посебну пажњу посветити декоративном и функционалном осветљењу (партерно, осветљење, осветљење зеленила или амбијентално осветљење), у оквиру просторних елемената и садржаја. Осветљење треба бити дискретно, дифузно или усмерено, у складу са вредностима објекта, простора и концептом конкурсног решења. Светлосна тела неопходно је да буду што мање сагледива у дневним условима и прилагођена тону подлоге на коју се постављају.

Сваки облик ангажовања воде у партерном решењу је пожељан (интегрисање воде у пејзаж), у функцији улепшавања и оплемењивања урбаног простора, са могућношћу комбинације елемената покрета, рефлексије и звука (водопади, поточићи, фонтане, тзв. водена огледала и сл.).

У циљу заштите и очувања евентуалних археолошких налаза потребно је имати у виду да ће се, уколико се приликом извођења земљаних радова у оквиру предметног простора наиђе на археолошке остатке или друге покретне налазе, уз сарадњу са надлежном институцијом заштите утврдити значај и евентуални начин презентације откривених налаза.

в.д. директора

Александар Ивановић, дипл. инж. арх.

Доставити:

- Подносиоцу
- Архиви